

[Undervisningsministeren.]

tilskuddene under hensyn til prisniveauet, og en forsvarlig færdigbearbejdelse af forslaget kunne derfor ikke foretages i folketingsåret 1954—55.

Efter de nødvendige forhandlinger med de kommunale organisationer gennem indenrigsministeriet og med forsvarsministeriet er indstillingerne om ændringer i loven nu færdigbehandlet i undervisningsministeriet, der i princippet kan tiltræde dem.

Forslagene vil utvivlsomt på længere sigt medføre en intensivering og udvidelse af bibliotekernes virksomhed, men vil ikke i sig selv medføre, at bibliotekerne får væsentligt større midler til rådighed. Den økonomiske konsekvens af forslaget er, at en række udgifter — anslået til 1½—2 mill. kr. — som hidtil har påhvilet kommunerne, fremtidig skal afholdes af statskassen. For det offentlige — stat og kommuner som helhed — bliver der ikke tale om nogen merudgifter af betydning ved nyordningen, men det kan jo ikke nægtes, at denne vil influere på statsbudgettet, og jeg har derfor i forståelse med min kollega, den højtærede finansminister, ment at burde foreslå, at lovens revision udskydes yderligere et år, nemlig til folketingsåret 1956—57.

Jeg gør dette i bevidstheden om, at folkebibliotekerne ved biblioteksloven af 1950 opnåede så store økonomiske fordele fra staten, at de, selvom statstilskuddenes værdi siden da er blevet noget forringet på grund af prisudviklingen, ikke vil komme i nogen nødsituation ved endnu en kortere tids udsættelse af den i loven foreskrevne revision.

Jeg anser det under disse omstændigheder for forsvarligt og bedst stemmende med folkebibliotekernes interesser, at revisionen udskydes til foretagelse i folketingsåret 1956—57, og jeg skal derfor anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jeg skal derefter tillade mig overfor det høje ting at fremsætte *forslag til lov om Danmarks Biblioteksskole*.

Når jeg anser det for nødvendigt på nuværende tidspunkt at fremsætte et selvstændigt lovforslag herom, skyldes det, at kravet om en virkelig faglig uddannelse af bibliotekarer ved folkebibliotekerne gennem de

senere års stadig intensivere udnyttelse af bibliotekerne har gjort sig stærkere og stærkere gældende, samtidig med at der fra de videnskabelige bibliotekers side er fremsat ønske om tilrettelæggelse af en elementær biblioteksfaglig uddannelse for det yngre personale ved disse biblioteker.

Den nuværende form for uddannelse af folkebibliotekarer tog sin begyndelse i 1918, da statens bogsamlingskomité organiserede den første danske biblioteksskole, der med en varighed af ca. 3 måneder tilsigtede at give vordende bibliotekarer ved folkebibliotekerne en elementær uddannelse. Skolen blev i den første tid afholdt hvert andet år, men rammerne udvidedes stadig, således at den nu har en varighed på eet år og afholdes hvert år. Det legale grundlag for den nuværende biblioteksskole er bestemmelsen i lov om folkebiblioteker af 27. maj 1950 § 8, hvorefter biblioteksdirektøren under biblioteksrådets medvirken organiserer den faglige bibliotekaruddannelse.

Det har imidlertid vist sig, at denne eetårige skoleundervisning — der følger efter en 3-årig elevtid ved et folkebibliotek — ikke længere giver de unge bibliotekarer en tilstrækkelig omfattende orientering indenfor biblioteksvæsenets mangfoldige sider, og der har derfor først og fremmest fra bibliotekarside gennem længere tid været stærke ønsker fremme om en intensivering og rationalisering af uddannelsen.

Som følge heraf har Danmarks Biblioteksforening udarbejdet et forslag til en nyordning, hvilket forslag, efter at det har været drøftet i biblioteksrådet og er blevet tiltrådt af såvel biblioteksdirektøren som rigsbibliotekaren, i hovedsagen ligger til grund for nærværende lovforslag.

Efter lovforslagets § 5 udfærdiges undervisningsplanen for skolen af undervisningsministeriet efter indstilling fra det særlige skoleråd. Det er herved hensigten i hovedtræk at gå ind for den af Danmarks Biblioteksforening foreslåede nyordning, hvorefter uddannelsen af vordende folkebibliotekarer på biblioteksskolen skal være 2-årig, nemlig således at der gives et års elementær undervisning i begyndelsen af den 4-årige elevtid og et års videregående undervisning som afslutning på denne. Uddannelsen vil altså som nu vare 4 år, men fordelt med 1 års

[Undervisningsministeren.]

skole, 2 års praktisk uddannelse og 1 års skole i stedet for som nu 3 års praktisk uddannelse efterfulgt af 1 års skole.

For de videnskabelige og faglige bibliotekers vedkommende — og her tænkes ikke alene på de store statsbiblioteker, men på de ca. 50 større og mindre forskningsbiblioteker, der nu har selvstændigt personale — har der hidtil slet ikke eksisteret nogen almindelig biblioteksfaglig uddannelse. Personalet ved disse biblioteker er dels bibliotekarer, der som hovedregel alle har en videnskabelig uddannelse med afgangseksamen fra universitetet eller en anden højere læreanstalt, og dels biblioteksassistenter, for hvem minimumskravet ved ansættelsen er studentereksamen. Deres almindelige viden om biblioteksforhold har begge disse grupper været henvist til at skaffe sig ved selvstudier og bistand fra ældre kolleger og i de senere år gennem korte kursus, arrangeret af rigsbibliotekaren i samarbejde med sammenslutningen af danske videnskabelige og faglige biblioteker. Efterhånden som disse bibliotekers personale vokser, således at der kan samles tilstrækkelig mange deltagere til kursus, vil det være langt mere tilfredsstillende for alle parter, at der indrettes en speciel undervisning for dem, så meget mere som arbejdspresset på bibliotekerne er steget stærkere end personaleudvidelserne, således at det er meget vanskeligt for bibliotekarerne at afse tid til den fornødne vejledning af nye medarbejdere. Det vil da være naturligt, at denne undervisning, der i et vist omfang vil kunne være fælles med folkebibliotekarernes, også henlægges til Danmarks Biblioteksskole.

Med gennemførelsen af disse planer — en udvidelse af undervisningen af vordende folkebibliotekarer og en indretning af systematisk biblioteksfaglig undervisning for de videnskabelige og faglige bibliotekers personale — vil biblioteksskolen få et sådant omfang, at jeg anser det for naturligt, at den nyorganiseres som en selvstændig institution, der ikke længere er underlagt de specielle folkebiblioteksmyndigheder, men ledes af en rektor og et skoleråd, der i lighed med, hvad der er tilfældet for andre højere læreanstalter, er direkte ansvarligt overfor undervisningsministeren. Skolerådet skal

efter forslaget bestå af biblioteksdirektøren som repræsentant for folkebibliotekerne, rigsbibliotekaren som repræsentant for de videnskabelige og faglige biblioteker og en repræsentant for undervisningsministeriet.

Medens den nuværende biblioteksskole årligt koster staten ca. 45 000 kr., vil udgiften til skolen efter nyordningen andrage ca. 125 000 kr., altså en merudgift på ca. 80 000 kr., hvoraf ca. 34 000 kr. må henføres til de videnskabelige og faglige bibliotekers andel i skolen.

Idet jeg iøvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Afgørelse af spørgsmålet om henvisning af forslag til lov om lærlingeforholdet til et udvalg på 17 medlemmer eller til et udvalg på 21 medlemmer.

Hans Rasmussens forslag om at henvise lovforslaget til et udvalg på 17 medlemmer vedtoges med 114 stemmer mod 6; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Dermed bortfaldt *Ingmar Wagners* forslag om at henvise lovforslaget til et udvalg på 21 medlemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om midler til bekæmpelse af plante-sygdomme, ukrudt og visse skadedyr.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 989, fremsættelsen i tidenden sp. 2244).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Jeg skal ikke sige mange ord om dette lovforslag. Der kan sikkert ikke blive nogen lang diskussion om det, da det kun drejer sig om en udsættelse af revisionen; efter de gældende bestemmelser skulle loven tages op til revision i indeværende år, men efter den sidst foretagne revision var det nødvendigt ved bekendtgørelse at fastsætte en lang række over-